

CODI DE DEONTOLOGIA

CONSELL DE COL·LEGIS DE METGES DE CATALUNYA

El Codi de Deontologia aprovat en l'Assemblea de Metges de Catalunya celebrada en el Palau de la Música Catalana el 16 de juny de 1997 ha estat actualitzat, prèvia presentació en el I Congrés de la Professió Mèdica de Catalunya, per acord del Consell de Col·legis de Metges de Catalunya de 24 de gener de 2005.

Aquest text entra en vigor l'1 d'abril de 2005.

ÍNDEX

PREÀMBUL	5
I PRINCIPIS GENERALS	5 a 6
II DE LA RELACIÓ DEL METGE AMB ELS SEUS PACIENTS	6 a 7
III DE LA INFORMACIÓ	7
IV DEL DRET A LA INTIMITAT I DEL SECRET PROFESSIONAL	9 a 11
V DEL TRACTAMENT	11 a 12
VI DE LA REPRODUCCIÓ HUMANA	13 a 14
VII DE LA MORT	14 a 15
VIII DE LA TORTURA I VEXACIÓ DE LA PERSONA	15
IX DE L'EXPERIMENTACIÓ MÈDICA SOBRE LA PERSONA	15 a 16
X DE L'EXERCICI DE LA MEDICINA EN LES INSTITUCIONS	17 a 18
XI DE LA VAGA	18
XII DELS DEURES I DRETS DEL METGE ENVERS ELS SEUS COMPANYS	18 a 19
XIII DELS DEURES I DRETS DEL METGE ENVERS EL COL·LEGI DE METGES	20
XIV DEURES DEL COL·LEGI DE METGES	20 a 21
XV DE LA PUBLICITAT	21
XVI DE L'ECONOMIA	22

PREÀMBUL

La deontologia mèdica és el conjunt de normes per a la recta conducta que el metge ha d'observar en l'exercici de la seva activitat professional.

Les normes de deontologia obliguen a tots els metges en la seva activitat professional: relació amb els malalts, amb la societat, amb els altres professionals de la salut i entre els mateixos metges.

PRINCIPIS GENERALS

I

- 1 ■ El metge ha de tenir present que l'objectiu de l'exercici de la medicina és promoure, mantenir o restablir la salut individual i col·lectiva de les persones, i ha de considerar que la salut no és solament l'absència de malaltia, sinó també el conjunt de condicions físiques, psíquiques i socials que permeten la màxima plenitud de la persona, per tal que aquesta es pugui desenvolupar de manera autònoma. També ha d'alleugerir el dolor i el patiment causats per la malaltia i ha de tenir cura dels que no poden ser guarits.
- 2 ■ Els metges, que són un dels principals agents de la preservació de la salut, han de vetllar per la qualitat i l'eficiència de la pràctica mèdica, principal eina per a la promoció, la defensa i el restabliment de la salut. És per aquest motiu que la formació mèdica continuada és un deure ètic, un dret i una responsabilitat de tots els metges al llarg de la seva vida professional.
- 3 ■ Com sigui que la defensa i promoció de la salut suposen un camp d'acció molt més ampli que el purament assistencial, els metges no poden considerar-se aliens a les situacions socials, els progressos tècnics i les condicions de treball i ambientals que afecten la vida dels ciutadans, i han d'aconsellar les accions sanitàries més adients.
- 4 ■ El deure del metge és prestar atenció preferent a la salut del pacient, atenció que en cap circumstància no interferiran motivacions religioses, ideològiques, polítiques, econòmiques, de raça, sexe, nacionalitat, condició social o personal del pacient ni pel temor d'un possible contagi del metge.
- 5 ■ Els metges han de respectar escrupolosament les persones i tots els seus drets i mai no podran emprar els seus coneixements, ni que sigui d'una manera indirecta, en cap activitat que suposi la conculcació dels drets humans, la manipulació de les consciències, la repressió física o psíquica de les persones o el menyspreu de la seva dignitat.

- 6** ■ Cap metge no podrà ésser ni discriminat ni rebutjat quan, per fidelitat a la seva consciència, es negui a emprar o empri una determinada terapèutica o mitjà de diagnòstic. Caldrà, però, que el metge, en tots els casos, ho hagi advertit abans personalment al pacient o, quan es tracti d'un incapacitat o un menor, a la persona directament responsable d'aquest.
- 7** ■ El metge ha de sotmetre's sempre a les mateixes normes ètiques i mai no podrà renunciar a la seva independència professional, sigui quina sigui la manera com exerceix la medicina o la institució en què ho faci.

■ DE LA RELACIÓ DEL METGE AMB ELS SEUS PACIENTS

II

- 8** ■ La primera lleialtat del metge ha d'ésser envers la persona que atén. La salut d'aquesta ha d'anteposar-se a tota altra conveniència.
- 9** ■ Tothom té el dret a una atenció mèdica de bona qualitat humana i tècnica. El metge ha de vetllar per la preservació d'aquest dret.
- 10** ■ El metge ha de respectar les conviccions religioses, ideològiques i culturals del pacient, fora del cas que s'entrés en conflicte amb la Declaració Universal dels Drets Humans, i ha d'evitar que les seves pròpies condicionin la capacitat de decisió d'aquell.
- 11** ■ El metge, en tota actuació professional, i especialment en les exploracions diagnòstiques i tractaments, ha de vetllar perquè el dret del pacient a la intimitat sigui escrupolosament respectat.
- 12** ■ Les exploracions complementàries mai no han de practicar-se de manera rutinària, indiscriminada o abusiva. Quan del resultat d'aquestes exploracions se'n poden derivar repercussions socials negatives per al malalt, el metge ha de tenir especial cura d'obtenir el consentiment cada vegada que calgui practicar-les, tret del cas que es pressuposi risc per a la salut de terceres persones o del fetus en cas d'una gestant.
- 13** ■ El metge no podrà tractar cap pacient amb la capacitat mental conservada sense el seu consentiment. En el cas d'un menor, si té capacitat de comprendre allò que decideix, el metge ha de tenir en compte la seva voluntat, però també valorarà l'opinió dels vinculats responsables.

- 14** ■ El metge ha de respectar el dret del pacient a rebutjar totalment o parcialment una prova diagnòstica o l'assistència mèdica, sempre que abans hagi estat informat de manera entenedora de les conseqüències previsible de la seva negativa i ell es trobi en condicions de tenir-ne una comprensió lúcida, llevat que puguin derivar-se'n perills o danys per a un altre a causa del seu estat.
- 15** ■ Quan els responsables d'un pacient incapacitat o menor rebutgin, ni que sigui per raons de consciència, un tractament que els coneixements mèdics reconguin com a vàlid i necessari per a la seva vida, el metge, en cas d'urgència, ha de prescindir del consentiment.
- 16** ■ El metge ha de respectar el dret del pacient d'elegir el seu metge i el centre sanitari. Individualment i col·lectivament ha de vetllar per l'acompliment d'aquest dret. El metge ha de respectar el dret del pacient a una segona opinió.
- 17** ■ El correu electrònic, com d'altres mitjans no presencials, és èticament acceptable dins de la relació metge-pacient, sempre que sigui clara la identificació mútua, i el metge ha d'actuar com ho faria en l'àmbit de la relació directa.
- 18** ■ El metge que sigui consultat per correu electrònic, o altres mitjans equiparables, podrà emetre una segona opinió sempre que verifiqui la suficiència i garantia de la documentació que li ha estat remesa.
- 19** ■ Llevat dels casos d'urgència, el metge pot negar-se a prestar assistència i també pot negar-se a continuar prestant-la si està convençut que no existeix la confiança indispensable entre ell i el pacient. En aquest cas, el pacient haurà d'ésser degudament informat del perquè de la negativa assistencial, i caldrà que aquesta pugui ésser continuada per un altre metge a qui han d'ésser lliurades, amb el consentiment del pacient, totes les dades mèdiques que demani. El metge no pot rebutjar l'assistència per por de ser contagiats.
- 20** ■ El metge que sigui responsable de l'assistència d'un pacient s'haurà d'abstenir d'exercir funcions de perit, jutge-instructor, forense o similars en la mateixa persona.
- 21** ■ El metge ha de referir en una història mèdica individualitzada totes les seves activitats professionals amb els seus pacients, tant per guardar la memòria de la seva actuació com per facilitar-ne el possible seguiment per part d'altres col·legues, estant obligat a extreure el rigor del seu contingut.

- 22** ■ El metge té el deure de donar al pacient la màxima informació possible sobre el seu estat de salut, els passos diagnòstics, les exploracions complementàries i els tractaments. La informació ha d'ésser donada de manera entenedora i prudent, i comprendrà també les mesures preventives per evitar el contagi i la propagació de la malaltia. També ha d'informar la persona en el cas que sigui objecte d'investigació, experimentació o docència.
- 23** ■ El metge ha d'informar la persona que atén del risc que poden significar per a la seva salut els seus hàbits, el treball que exerceix, o té intenció d'exercir, i el medi en què es desenvolupa.
- 24** ■ El metge ha d'informar el pacient de les alteracions que pateix i del pronòstic de la malaltia de manera entenedora, verídica, mesurada, discreta, prudent i esperançadora. Quan es tracti de malalties de mal pronòstic el metge ha de procurar igualment informar el pacient, i ha de plantejar-se com aconseguir que tant la mateixa informació com la manera de donar-la no el perjudiquin. El metge ha de respectar el dret del malalt a no ser informat.
- 25** ■ El metge informará les persones vinculades al pacient, quan aquest així ho autoritzi o quan el metge intueixi que no hi ha la possibilitat d'una comprensió lúcida per part del pacient.
- 26** ■ Quan el metge actuï com a perit, inspector o similar és quan més acuradament ha de fer saber al pacient, abans d'actuar, la seva condició. Un cop finalitzada la seva tasca, ha de comunicar-li prioritàriament el contingut de l'informe, sempre que no existeixi un factor perjudicial per a la seva salut que aconsellés no fer-ho. Mai no ha de fer judicis o comentaris despectius sobre el diagnòstic, el tractament o el pronòstic establerts amb anterioritat per altres col·legues. Ha d'entendre's directament amb el metge que té cura del pacient o, si fos el cas, amb el Col·legi de Metges.
- 27** ■ El pacient té el dret a disposar d'un informe, i quan ho demani, dels documents de les proves diagnòstiques referents a la seva malaltia.
- 28** ■ El metge només podrà lliurar informació del pacient a altres col·legues, institucions o centres quan disposi de la seva autorització explícita i si aquest no pogués donar-la, la de les persones a ell vinculades responsables, o quan la documentació o informació tramesa sigui necessària per garantir la continuïtat de l'assistència, completar l'estudi o el tractament del pacient.

- 29** ■ El metge té el deure de respectar el dret de tota persona a la seva intimitat amb el benentès que els límits d'aquesta sols pot fixar-los l'interessat. Per tant, el metge, tret de l'express consentiment del pacient o per desig d'aquest, no ha de permetre que persones estranyes a l'acte mèdic el presenciïn, sense una raó considerada justificada.
- 30** ■ El metge ha de procurar que, en la presentació pública de documentació mèdica en qualsevol format, no hi figuri cap dada que faciliti la identificació del pacient.
- 31** ■ El metge té el deure de guardar secret de tot allò que el pacient li hagi confiat, el que hagi vist o deduït, i tota la documentació produïda en el seu exercici professional, i procurarà ésser tan discret que ni directament ni indirectament res no pugui ésser descobert.
- 32** ■ El metge podrà revelar el secret amb discreció, exclusivament a qui hagi de fer-ho i en els justos límits necessaris, en els següents casos i en cap més:
- a) Quan de la revelació se'n presumeixi un molt probable bé per al pacient.
 - b) Quan certifiqui un naixement.
 - c) Quan certifiqui una defunció.
 - d) Si amb el silenci es presumís un molt probable perjudici per al pacient, per a d'altres persones o un perill col·lectiu (declaració de malalties contagioses, certes malalties mentals, estat de salut de les persones al càrrec de la "res pública", etc.).
 - e) Quan es tracti de malalties professionals, accidents de treball, o d'altres sinistres, si amb la declaració es pressuposa que se n'evitaran de semblants.
 - f) Quan actuï com a perit inspector, metge forense, jutge instructor o similar.
 - g) En ocasió de maltractaments a infants, vells, discapacitats psíquics o actes de violació (en aquest cas amb l'aquiescència de la víctima).
 - h) Quan el metge es vegi injustament perjudicat per causa del manteniment del secret d'un pacient, i aquest sigui autor voluntari del perjudici, a condició, però, que de la revelació del fet no en resultin altres perjudicats.
- 33** ■ (Norma anul·lada) El metge, en cas de tractar un pacient menor d'edat i quan el consideri amb les suficients condicions de maduresa, haurà de respectar la confidencialitat envers els pares o tutors i fer prevaler la voluntat del menor.

- 34** ■ La mort del pacient no eximeix el metge del deure del silenci. No es pot considerar revelació de secret el fet de manifestar que un pacient no ha mort d'una determinada malaltia sempre que això no signifiqui una revelació indirecta per exclusió.
- 35** ■ L'autorització del pacient a revelar el secret no obliga el metge a fer-ho. En tot cas, el metge sempre ha de tenir cura de mantenir la confiança social envers la confidencialitat mèdica.
- 36** ■ El metge té el deure d'exigir als seus col·laboradors, sanitaris i no sanitaris, la més absoluta discreció.
- 37** ■ Cadascun dels metges que participen en un equip mèdic té el deure de preservar la confidencialitat de les dades del pacient, però en benefici d'aquest i de la bona atenció mèdica, pot, en els justos límits necessaris, compartir el secret.
- 38** ■ El metge ha de posar especial cura, en el seu propi àmbit laboral i familiar, de preservar la confidencialitat dels pacients.
- 39** ■ El director mèdic d'un centre o servei sanitari vetllarà per l'establiment dels controls necessaris perquè no es vulneri la intimitat i la confidencialitat dels pacients que hi són acollits i de la documentació referida a ells.
- 40** ■ El metge ha de tenir molta cura quan les dades mèdiques siguin informatitzades, ja que la confidencialitat de les dades del pacient pot ésser violada de manera fàcil i lluny de la relació interpersonal. En aquest cas, especialment, s'han de preservar els drets del pacient:
- a) Conèixer i controlar les dades introduïdes a l'ordinador que han d'ésser solament les pertinents, necessàries i verificables.
 - b) Modificar o eliminar les inexactes, no demostrables o supèrflues.
 - c) Que les dades no surtin mai de l'àmbit sanitari sense el consentiment exprés del pacient, donat després d'una informació clara i entenedora, tret del cas que no es pugui identificar la persona a qui es refereixen.
- 41** ■ El metge no pot col·laborar en cap banc de dades sanitàries, si no té la certesa que està adequadament garantida la preservació de la confidencialitat de la informació que hi és dipositada. Ha de tenir, a més, l'absoluta garantia que el banc no està connectat a cap altre que no tingui com a finalitat exclusiva la preservació de la salut, tret que el pacient hi hagi donat el consentiment.

- 42** ■ Quan el metge sigui requerit per la justícia per testificar en relació amb un pacient sobre matèries que coneix gràcies a la seva professió, ha de fer saber al jutge que èticament està obligat a guardar el secret professional i demanar-li que l'eximeixi de testificar.
- 43** ■ El metge té el deure de denunciar al Col·legi de Metges el qui, no essent metge, exerceix activitats mèdiques. Mai no ha de col·laborar amb personal no qualificat degudament. Posarà en coneixement del Col·legi de Metges el qui recomani tractaments no basats en l'eficàcia clínica o que es facin exclusivament amb finalitats lucratives, com també l'ús de productes de composició no coneguda o d'eficàcia no comprovada.
- 44** ■ El metge ha de preservar secretes les dades genètiques dels pacients que atén. Les dades genètiques són propietat del pacient i el metge sols n'és el custodiador. Mai no podrà col·laborar perquè s'utilitzin com a element discriminatori.

DEL TRACTAMENT

V

- 45** ■ El metge té el deure d'emprar tots els mitjans adequats al seu abast que cregui adients, dirigits a preservar el dret fonamental de l'ésser humà a la protecció de la salut i prestar-li tota l'assistència necessària per a la conservació o recuperació de la salut. Ha d'assegurar també la profilaxi, i ha de fer valer els seus criteris respecte a les normes individuals i col·lectives d'higiene i de prevenció.
- 46** ■ El metge prendrà les decisions que cregui adients quan hi hagi una situació de risc immediat greu per a la integritat física o psíquica del malalt i no sigui possible aconseguir l'autorització del pacient o de les persones a ell vinculades.
- 47** ■ El metge no emprarà procediments ni prescriurà medecines amb les quals no estigui degudament familiaritzat i que no estiguin basades en l'evidència científica o en l'eficàcia clínica, encara que el pacient hi consenti.
- 48** ■ El metge que empri tractaments no convencionals o simptomàtics corresponents al procés que afecta el pacient està obligat a informar-lo de la necessitat de no abandonar cap tractament necessari, advertint-lo de manera clara i entenedora del caràcter no convencional ni substitutori del tractament. Així mateix està obligat a coordinar-se amb el metge responsable del tractament bàsic.

- 49** ■ El metge ha d'extremar la informació dels riscos de l'acte mèdic i aconseguir el lliure consentiment del pacient, quan la seva finalitat, tot i perseguint un benefici per al pacient, no sigui el guariment d'una malaltia.
- 50** ■ El metge ha de tenir en compte que el trasplantament d'òrgans humans de donador vivent o de cadàver exigeix que la seva necessitat hagi estat contrastada i arbitrada col·lectivament amb participació d'experts.
- 51** ■ El metge, en la donació d'òrgans de donants vius, ha de tenir especial cura de:
- a) Vetllar en cada cas perquè el risc per al donant i el benefici per al receptor mantinguin una proporció raonable.
 - b) Actuar seguint un protocol consensuat amb tots els professionals implicats en el procés i consultar amb el Comitè d'Ètica Assistencial del centre.
 - c) Assegurar-se que les condicions personals del donant siguin adequades i el procés d'informació sigui prou detallat i prolongat perquè la seva decisió sigui un acte lliure i meditat.
- 52** ■ El metge, en els casos en què la demanda de mitjans terapèutics sigui superior a la seva disponibilitat, haurà de decidir basant-se en criteris mèdics i bioètics.
- 53** ■ El metge, en cas de vaga de fam, ha de considerar que l'objectiu del vaguista no és la mort. El metge ha d'evitar qualsevol interferència aliena a la seva funció professional, i ha d'abstenir-se d'aplicar qualsevol terapèutica quan qui fa vaga de fam, un cop ha estat degudament informat i coneix el pronòstic, hagi expressat d'una manera lliure, explícita i reiterada, la seva negativa a ésser ajudat. El metge ha de respectar en tot moment la voluntat del pacient, prescindint del seu judici sobre la vaga i la seva motivació. Quan rebi una ordre judicial de tractament mèdic ha de fer saber al jutge que èticament està obligat a respectar la voluntat del pacient i demanar-li que l'eximeixi de l'obligació de tractament.
- 54** ■ El metge, quan estableixi un tractament, ha de basar-se en el benefici per al malalt i el correcte ús dels recursos sanitaris i no ha d'estar influït per mesures restrictives inadequades ni per incentius, invitacions, subvencions o altres ajuts. Les relacions que mantingui cada metge amb les indústries sanitària i farmacèutica han de ser transparents i es podran posar de manifest en cas de conflicte d'interessos.

- 55** ■ El metge, davant el progrés de les noves tècniques i de les investigacions, sobre el genoma humà i llurs aplicacions, ha de tenir present que no tot el que és factible tècnicament és èticament acceptable. La seva conducta s'orientarà per criteris bioètics.
- 56** ■ No són èticament acceptables les actuacions destinades a modificar el genoma d'una persona amb finalitats diferents a la promoció de la salut.
- 57** ■ El metge té el deure d'informar de manera objectiva sobre els factors que incideixen en la procreació, el mecanisme d'actuació, l'eficàcia i el risc que suposen l'aplicació de cadascun dels procediments per regular-la.
- 58** ■ El metge té el deure d'informar sobre la possibilitat de transmissió o d'aparició en la descendència de malalties o alteracions i de llur probabilitat i importància, així com proposar la pràctica de proves adients per detectar-les.
- 59** ■ (Norma anul·lada) El metge no practicarà mai cap interrupció d'embaràs o esterilització sense el consentiment lliure i explícit del pacient, donat després d'una acurada informació, en especial quan aquest sigui menor, però amb capacitat per comprendre allò en què consent. Quan no hi hagi aquesta capacitat, caldrà el consentiment de les persones vinculades responsables.
- 60** ■ El metge no aconsellarà ni practicarà l'esterilització d'un discapacitat psíquic si no té la certesa que els responsables del deficient que ho demanen ho fan pensant en el bé de l'afectat.
- 61** ■ El metge és responsable de donar el consell mèdic adient per aconseguir una contracepció segura en una pacient amb una malaltia que desaconsella una gestació. En el cas d'una pacient que, malgrat el risc, desitgi dur a terme una gestació, el metge té el deure de prestar-li l'atenció adient. El metge, en el cas d'interrompre una gestació, té el deure de considerar que els motius que la justifiquen siguin transcendents per a la salut de la mare i/o el fetus.
- 62** ■ El metge té el dret a negar-se a aconsellar alguns dels mètodes de regulació de la reproducció i assistència a aquesta, a practicar l'esterilització o a interrompre un embaràs, però mai no podrà ni que sigui al·legant raons de consciència defugir l'objectiva i completa informació sobre la possibilitat de fer-ho, respectant la llibertat de les persones de cercar el consell d'altres metges. Ha de tenir sempre en compte que el personal que amb ell col·labora té els mateixos deures i drets que ell.

- 63** ■ El metge no podrà practicar tècniques de reproducció assistida sense el consentiment lliure, concret i exprés de la dona. En el cas de donació de gàmetes o embrions, la identitat del donant es mantindrà en l'anonimat. Aquest haurà d'haver donat el consentiment previ per a aquest tipus d'assistència. El fill o els fills i la seva descendència seran els únics que tindran dret a conèixer les dades biogenètiques, però no la identitat dels seus progenitors, i el metge té el deure de facilitar-los-les.
- 64** ■ El metge podrà intervenir en l'elecció del sexe, o altres característiques dels embrions o gàmetes, per prevenir malalties hereditàries.
- 65** ■ El metge procurarà limitar el nombre d'embrions per transferir a l'úter matern, per tal d'evitar que es produeixin embarassos de més de dos fetus.
- 66** ■ El metge té el deure d'informar de la possibilitat de conservació dels gàmetes als pacients que encara no hagin completat el seu desig generatiu, abans de sotmetre'ls a tècniques potencialment esterilitzants, en el cas de patir un procés que obligui a aquestes teràpies.
- 67** ■ El metge no participarà ni directament ni indirectament en cap procés de clonació humana amb finalitats reproductives. No es podran crear nous embrions amb finalitats d'experimentació.

■ DE LA MORT

VII

- 68** ■ Tota persona té dret a viure amb dignitat fins al moment de la mort i el metge ha de vetllar perquè aquest dret sigui respectat. El metge ha de tenir en compte que el malalt té el dret de rebutjar el tractament per prolongar la vida. És deure mèdic fonamental d'ajudar el pacient a assumir la mort d'acord amb les seves creences i allò que hagi donat sentit a la seva vida. Quan l'estat del malalt no li permeti prendre decisions, el metge acceptarà la de les persones vinculades responsables del pacient, però els assenyalarà el deure de respectar el que es creu que hauria estat el parer del malalt.
- 69** ■ El metge haurà de respectar i atendre les recomanacions del pacient reflectides en el document de voluntats anticipades quan n'hi hagi.

- 70** ■ L'objectiu de l'atenció a les persones en situació de malaltia terminal no és d'escurçar ni allargar la seva vida, si no el de promoure la seva màxima qualitat possible. El tractament de la situació d'agonia ha de pretendre evitar el patiment i l'angoixa. En els casos de mort cerebral, el metge haurà de suprimir els mitjans que mantenen una aparença de vida si no és que són necessaris per a un trasplantament previst.

■ DE LA TORTURA I VEXACIÓ DE LA PERSONA

VIII

- 71** ■ El metge mai no afavorirà, ni que sigui passivament, i encara menys practicarà, tortura de cap mena ni altres procediments cruels, inhumans o degradants, inclosa la pena de mort, ni que fos de manera indirecta. Tampoc no participarà en cap activitat que signifiqui una manipulació de la consciència, siguin quins siguin els càrrecs atribuïts a la víctima, els seus motius o creences, i amb independència del fet que hi hagi conflicte armat o no.
- 72** ■ El metge no ha d'estar mai present en cap acte que comporti l'ús, o l'amenaça d'ús, de la tortura o de qualsevol altre acte cruel, inhumà, degradant, d'opressió o vexació. Ans al contrari, té el deure de denunciar-ho, si en té coneixement. El metge que tingui coneixement de l'existència de maltractaments a menors, de gènere, a incapacitats i en general a qualsevol altra persona, ha de posar-hi els mitjans necessaris per protegir-los i té el deure de denunciar-ho un cop s'asseguri en la mesura del possible la protecció de la víctima.

■ DE L'EXPERIMENTACIÓ MÈDICA SOBRE LA PERSONA

IX

- 73** ■ L'experimentació mèdica sobre persones solament podrà fer-se quan allò que hom vulgui experimentar hagi estat ben estudiat, i satisfactòriament, en el laboratori.
- 74** ■ El metge no posarà en marxa cap experimentació humana sense prèviament haver elaborat un protocol experimental ben explícit del qual demanarà l'aprovació a comitès d'ètica d'investigació clínica o a altres comitès interdisciplinaris aliens a l'experimentació.

- 75** ■ El metge o metges experimentadors, en tots els casos, requeriran el coneixement lúcid i el consentiment lliure i explícit de la persona en la qual es faci l'experiència. Si això no fos possible, el de les persones vinculades responsables, previ el clar coneixement de l'experimentació i els seus riscos, i que tingui com a objectiu el benefici de la persona.
- 76** ■ L'atorgament del consentiment haurà de fer-se preferentment per escrit, signat pel mateix participant en l'experimentació o per testimonis que manifestin que la persona ha rebut informació explícita, adequada i suficient.
- 77** ■ El metge mai no podrà practicar cap mena d'experimentació sobre persones si no disposa de mitjans humans i tècnics per efectuar-la en les màximes condicions de seguretat que li permetin neutralitzar immediatament els possibles efectes perjudicials que puguin presentar-se. A més a més, la preservació de la intimitat és ineludible.
- 78** ■ El metge interromprà l'experimentació si en el seu curs la persona ho demana o es detecta un possible perill.
- 79** ■ El metge no privarà ni interromprà una terapèutica eficaç reconeguda per assajar nous tractaments, llevat que després d'una acurada informació, el malalt hi doni el seu consentiment exprés.
- 80** ■ El metge té el deure de difondre pels mitjans habituals de comunicació científica els resultats rellevants de les seves recerques, tant si són positius com negatius, i ha d'abstenir-se de participar en aquelles investigacions en les quals no tingui garantia que podrà publicar els resultats obtinguts, sigui quin sigui el seu signe. El metge i el Col·legi de Metges maldaran per tal que l'interès científic objectiu predomini sobre els interessos particulars i econòmics dels qui promouen la recerca.
- 81** ■ El metge no podrà emprar en les publicacions científiques, escrites, orals o visuals, cap nom o detall que permeti la identificació del subjecte de l'experimentació, tret que, en cas que no pugui obviar-se, l'interessat, després d'una acurada informació, hi doni el seu explícit consentiment.
- 82** ■ El metge haurà de tenir especial cura en la difusió dels resultats d'experimentacions, pels mitjans de comunicació social, que puguin conduir a equívoc. Cal evitar sempre la creació de falses expectatives en els pacients, sobretot els afectats de malalties per a les quals no s'hagi trobat una solució provadament eficaç.

- 83** ■ El metge no prestarà els serveis professionals en cap empresa o institució que no li permeti respectar els seus deures ètics i deontològics.
- 84** ■ El metge assalariat no pot, en cap cas, acceptar una remuneració basada exclusivament en criteris de productivitat, en rendiment horari o qualsevol altra disposició que pugui tenir com a conseqüència una limitació de la seva independència o que afecti la qualitat de la seva activitat professional.
- 85** ■ El metge està obligat a vetllar pel bon nom de la institució en la qual treballa, i a promoure la millora de la seva qualitat. Les deficiències que puguin haver-hi ha de posar-les en coneixement, en primer lloc, de la direcció de la institució i, si no són corregides, de les entitats mèdiques corporatives o autoritats sanitàries, abans de fer-ho a altres mitjans.
- 86** ■ Els metges han de respectar i promoure el dret del pacient a tenir un metge responsable d'ell, malgrat que sigui un equip el que en tingui cura, sigui quin sigui el tipus d'assistència que rebi i el lloc on la rebi, i a compte de qui la rebi. Les responsabilitats del metge no desapareixen ni es dilueixen quan actua en un equip mèdic.
- 87** ■ El metge, en primer lloc, ha de presentar-se al pacient, informar-lo de la seva funció professional, de qui són i per què hi són totes les persones que poden acompanyar-lo o estar presents en l'acte mèdic. Ha de respectar el dret del pacient a rebutjar-les i facilitar el diàleg privat amb ell, amb qualsevol altre metge, o amb qualsevol altra persona, sanitària o no, de les que en tenen cura.
- 88** ■ El metge té el deure de procurar que el pacient pugui mantenir una relació fluida amb el seus familiars i amics, i evitar, dins de les seves competències, que els tràmits administratius impedeixin o retardin l'acció mèdica. També ha de procurar que el pacient s'incorpori al més aviat possible a la seva vida habitual.
- 89** ■ El metge ha de respectar el dret del pacient a triar un altre metge, aliè o no a la institució, per tal que estigui present en qualsevol acte mèdic que se li practiqui i en qualsevol circumstància, i té el deure de facilitar-li la més àmplia informació sense interferir, però, en l'assistència.

- 90** ■ El metge ha de negar-se a practicar qualsevol acte mèdic, excepte en cas d'urgència, si considera que no té l'aptitud necessària i/o no disposa dels mitjans adequats per dur-lo a terme i també si existeix la raonable presumpció que el pacient en podria sortir perjudicat. El metge facilitarà l'assistència a qui pugui practicar-lo.
- 91** ■ El metge té el deure de col·laborar en les institucions on treballi, amb les comissions mèdiques en què sigui requerit.

DE LA VAGA

XI

- 92** ■ Els metges, individualment i col·lectivament, han d'esforçar-se perquè l'organització social i sanitària permeti que llur activitat professional, com a agents de la salut, sigui la millor possible. Per aconseguir aquest fi poden emprar, individualment i col·lectivament, els mitjans més adequats i sempre els menys lesius per als pacients.
- 93** ■ Davant de la possibilitat de vaga, els metges, individualment i per mitjà dels ens corporatius, han de facilitar la creació de comitès d'arbitratge, i procurar que la vaga no tingui lloc. Però si es produís, els metges hauran d'establir –amb qui en tingui la competència– els serveis necessaris que garanteixin la preservació del dret dels ciutadans a la protecció de la salut.

DELS DEURES I DRETS DEL METGE ENVERS ELS SEUS COMPANYYS

XII

- 94** ■ El metge, per damunt de tota consideració jeràrquica, ha de tenir en compte que qualsevol altre metge és un company que mereix un respecte imposat pel costum mèdic universal i com a tal ha de tractar-lo.
- 95** ■ Tot metge que forma part d'un equip mèdic pot rebutjar qualsevol dels seus membres per causa professionalment justa, però ha d'argumentar prèviament els motius del seu refús a la jerarquia mèdica de l'ens on pertany l'equip o al Col·legi de Metges.

- 96** ■ El metge té el deure i el dret de demanar consell a un altre metge i aquest té el deure de donar-l'hi. Aquest consell o consulta el demanarà sempre que es cregui incapaç de proporcionar al pacient allò que aquest espera d'ell. També quan les circumstàncies, el pacient o els responsables del malalt ho demanin, o bé quan el fet de no exercir aquest dret pogués significar un risc important per al metge o per al malalt.
- 97** ■ La relació entre metges mai no ha de comportar desprestigi públic. Les discrepàncies professionals han d'ésser sempre discutides entre metges i en el si del Col·legi de Metges o d'altres organismes o col·lectius professionals. Solament quan aquestes vies estiguin exhaurides es podrà recórrer a altres instàncies.
- 98** ■ Tret dels casos d'urgència cap metge no interferirà en l'assistència que presti un altre col·lega. No es considerarà interferència la lliure consulta a un altre metge; aquest, però, ha de fer constar al pacient el perjudici d'una direcció mèdica múltiple no coordinada.
- 99** ■ Els metges s'han de proporcionar entre ells la informació necessària, de forma entenedora, evitant les sigles i la terminologia no habitual, per oferir una bona assistència al pacient i una adequada coordinació i seguiment assistencial.
- 100** ■ El metge té el deure de comunicar els seus coneixements al company que ho sol·liciti i facilitar-li l'accés als centres d'estudi, serveis o instal·lacions sanitàries, sense més límits que la raonable bona marxa de l'activitat i la salvaguarda prioritària de la intimitat del pacient.
- 101** ■ El metge que se sàpiga malalt, que sigui coneixedor que pot transmetre alguna malaltia o que es vegi amb dificultats per exercir amb plena eficàcia la seva professió, té el deure de consultar un altre o altres col·legues perquè valorin la seva capacitat professional i seguir les indicacions que li siguin donades.
- 102** ■ El metge que sàpiga que un altre metge, per les seves condicions de salut, hàbits o possibilitat de contagi, pot perjudicar els pacients, té el deure, amb l'obligada discreció, de comunicar-l'hi i recomanar-li el qui pot aconsellar la millor actuació, i igualment té el deure de posar-ho en coneixement del Col·legi de Metges. El bé dels pacients ha d'ésser sempre prioritari.
- 103** ■ El metge no s'apropriarà de la contribució científica o acadèmica d'un altre metge.

DELS DEURES I DRETS DEL METGE ENVERS EL COLEGI DE METGES

XIII

- 104** ■ El metge, sigui quina sigui la seva situació professional, jeràrquica o social té el deure de comparèixer a la crida que se li faci des del Col·legi de Metges, independentment que la seva activitat sigui pública o privada.
- 105** ■ El metge té el deure de prestar la col·laboració personal a la vida corporativa, com també a contribuir econòmicament a les càrregues corresponents.
- 106** ■ El metge està obligat a un perfeccionament professional constant. Tant ell com el Col·legi de Metges han de procurar que això sigui possible, ja sia en institucions públiques com privades.

DEURES DEL COL·LEGI DE METGES

XIV

- 107** ■ El Col·legi de Metges té el deure de preservar secreta la documentació relacionada amb els seus membres quan es tracti de qüestions deontològiques, llevat que expressament acordi la Junta de Govern la seva publicació, prèvia consulta a la Comissió de Deontologia o que aquesta ho recomani.
- 108** ■ El Col·legi de Metges ha de vetllar per la bona organització sanitària del país i per tots els aspectes que puguin afectar la salut de la població.
- 109** ■ El Col·legi de Metges ha de vetllar per la bona qualitat de l'ensenyament de la medicina i a més ha de posar tots els mitjans al seu abast per aconseguir que els metges puguin assolir una formació continuada idònia.
- 110** ■ El Col·legi de Metges ha de procurar que l'ensenyament obligatori de l'ètica mèdica sigui incorporat als estudis de medicina, i té el deure d'exigir el coneixement i el compliment d'aquestes Normes a tots els metges des del moment de la seva incorporació a la professió.
- 111** ■ El Col·legi de Metges no solament ha de maldar perquè siguin anul·lades totes les disposicions legals de qualsevol ordre que s'oposin a aquestes Normes, sinó que ha de procurar que aquestes siguin protegides per la llei.

- 112** ■ El Col·legi de Metges, en totes les circumstàncies, té el deure ineludible de defensar, per tots els mitjans al seu abast, el metge que es vegi perjudicat a causa del compliment d'aquestes Normes.
- 113** ■ El Col·legi de Metges vetllarà perquè s'eviti la publicitat en els casos de denúncia contra algun metge la culpabilitat del qual no estigui demostrada.
- 114** ■ El Col·legi de Metges vetllarà perquè els metges assalariats puguin desenvolupar la seva tasca dins la institució o l'empresa en les dignes i degudes condicions de treball.

■ DE LA PUBLICITAT

XV

- 115** ■ El metge podrà comunicar a la premsa i a altres mitjans de difusió, no dirigits a metges, informació sobre les seves activitats professionals, sempre que aquesta sigui verídica, mesurada, discreta, prudent i entenedora.
- 116** ■ Quan el metge participi en un espai d'informació de caràcter educatiu sanitari, cal que ho faci amb temes de la seva competència, que sigui prudent i que consideri les repercussions que pot tenir en el públic. Ha d'abstenir-se de tenir una actitud publicitària.
- 117** ■ El metge no ha de fomentar enganyoses esperances de guariment ni tampoc promourà falses necessitats relacionades amb la salut. També s'haurà d'abstenir d'emprar mitjans i/o missatges publicitaris que menystinguin la dignitat de la professió o tinguin afany de lucre.

- 118** ■ El metge té el deure d'estalviar al màxim possible els mitjans posats al seu abast, siguin públics o no, sense però privar mai el pacient d'allò que sigui necessari per a una bona qualitat de l'assistència.
- 119** ■ El metge té el dret a percebre honoraris d'acord amb la seva qualificació professional i la responsabilitat de la seva funció. La remuneració no pot estar lligada a l'èxit de la seva activitat i l'acte mèdic mai no podrà tenir com a fi exclusiu el lucre.
- 120** ■ Els honoraris mèdics han d'ésser dignes i no abusius. Cap metge no podrà acceptar remuneracions o beneficis directes o indirectes en qualsevol forma, en concepte de comissió, com a propagandista o com a proveïdor de clients o per altres motius que no siguin de treballs encomanats. Tampoc les pràctiques dicotòmiques són èticament acceptables.
- 121** ■ Cap metge no podrà vendre als pacients, servint-se de la seva condició de metge, fàrmacs, herbes medicinals, productes farmacèutics o especialitats pròpies o fórmules magistrals, tret de casos especials que el Col·legi de Metges haurà d'autoritzar expressament.
- 122** ■ Cap metge no podrà derivar-se o derivar amb fins lucratiu pacients entre institucions, centres o consultes.
- 123** ■ El metge ha d'assistir el company sense el cobrament de cap mena d'honoraris, i és recomanable seguir l'antiga tradició de fer-ho també amb els familiars que econòmicament en depenguin, la vídua o el vidu i els orfes. Podrà fer-se abonar les despeses materials produïdes en l'acte mèdic que siguin oneroses per al metge.

© Consell de Col·legis de Metges de Catalunya, 2005.

Dipòsit Legal: B-13669-2005

Composició / Impressió: Ambient Gràfic

CONSELL DE COL·LEGIS DE METGES
DE CATALUNYA